

PERSDOSSIER

# FLAHHALB MUSEUM

17 JUNI 2020



Collection internationale du Créahm, Région wallonne



## PERSDOSSIER

### De 'Entr'ouverture' van Trinkhall vanaf 17 juni

Het Trinkhall museum, voordien MADmusée, had normaalgezien zijn deuren moeten openen op 19 maart 2020 in haar nieuw gebouw in het park van Avroy, in Luik. Het coronavirus heeft er anders over beslist. De opening werd uitgesteld. We waren allemaal een beetje droevig, een beetje gedesoriënteerd. Maar zijn nu nog meer overtuigd van onze zaak. We hebben een museale politiek bedacht die helemaal geïnspireerd is op de notie van « fragiliteit », wat we « de expressieve kracht van fragiele werelden noemen »... Ze neemt, binnen het hart van de crisis die we nu doormaken, een zeer bijzondere betekenis in en nodigt ons uit om verder te denken over wat onze inspiratie vormt en betekenis geeft aan wat we doen. We zijn, meer dan ooit, overtuigd van de pertinentie en de actualiteit van ons project: het is niet alleen ambitieus maar ook een hefboom voor onze zin om de wereld te veranderen. Een museum is een plek voor productie en het uitwisselen van kennis. Een plek waar manieren worden bedacht om te denken, mensen te verwelkomen, te vieren, te vatten, te bestaan. We willen, in Trinkhall, op een positieve manier omgaan met het heden, de lessen die ze ons geeft, de beloftes die ze inhoudt...

Het lijkt ons tegenwoordig mogelijk om Trinkhall in beperkte mate te openen, door de inhuldiging en grote opening uit te stellen naar september. In de eerstkomende fase gaan we dus bezoekers ontvangen in beperkt aantal. Vanaf 17 juni is het museum, louter op reservatie, toegankelijk van woensdag tot zondag. We voorzien vier tijdsloten met een maximum aantal bezoekers per keer. Meer info om uw bezoek te reserveren vindt u binnenkort op de website van het museum ([trinkhall.museum](http://trinkhall.museum)).

## TRINKHALL MUSEUM

Trinkhall, dat zich inschrijft binnen het Luikse culturele landschap, wil talrijke samenwerkingen ontwikkelen met de verschillende actoren van het artistieke, sociale en culturele landschap van de stad en ver daarbuiten. De opening van Trinkhall is het resultaat van een project dat meer dan tien jaar heeft geduurd. Het vloeit voort uit Créahm dat, sinds veertig jaar, binnen een benadering die zeer vernieuwend en geëngageerd is, de artistieke uitdrukking verdedigt van mensen met een mentale handicap. Trinkhall geniet van de steun van de Federatie Wallonië-Brussel en de stad Luik en de schepen van cultuur. Het is in die hoedanigheid de uitdrukking van een stedelijke politiek die kunst ziet als een emancipatorisch instrument geïnspireerd op verlangen en welzijn.



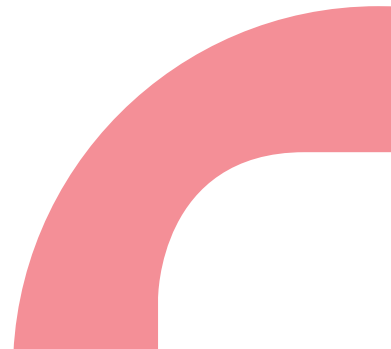
## LE CRÉAHM

Créahm, dat in 1979 in Luik werd opgericht door Luc Boulangé, is een vereniging die kunstvormen wil tonen en stimuleren van mensen met een mentale handicap. Om dit te doen heeft Créahm workshops georganiseerd die worden geleid door kunstenaars. Zo schrijft het project zich in binnen een artistiek en niet een therapeutisch kader. De originaliteit en het belang van deze benadering, vanuit een artistiek maar ook een sociaal en politiek perspectief, blijft tegenwoordig nog steeds een van de doelstellingen van Créahm. De structuren die er vervolgens uit zijn ontstaan, het dagcentrum Créahm Liège (1994), het Centre d'Art Différencié (1998) dat MADmusée (2003) is geworden, vormen, samen met de workshops, wat we « Grand Créahm » noemen en komen uit hetzelfde project voort. Het Trinkhall Museum, dat het MADmusée vervangt, schrijft zich in binnen hetzelfde perspectief.

## HET NIEUWE GEBOUW

Het gebouw, gerealiseerd door het architectenbureau Beguin-Massart, is omgeven door een soort envelop in opaline glas met licht afgeronde contouren die haast fungeert als een lantaarn in het hart van de stad. Het is het resultaat van een reflectie waar de architecten de poëzie van de plek, haar geschiedenis, schoonheid en alle functionele vereisten van een museum van vandaag hebben weten te verzoenen. Met meer dan 600 m<sup>2</sup> tentoonstellingsoppervlakte, een boekenwinkel, een documentatiecentrum en een ruimte voor ontmoetingen en pedagogische activiteiten, schrijft Trinkhall zich in binnen een nieuwe dynamiek.

Haar café-restaurant, dat uitkijkt over het terras van het park van Avroy, is vrij toegankelijk voor het publiek en versterkt de notie van uitwisseling en sociale contacten die deze plek sinds de XIXe eeuw kenmerkt.



## EEN NIEUWE MUSEUMPOLITIEK

Zoals in het verleden ontwikkelt en herzielt het museum haar rijke collectie: de stukken komen uit heel de wereld. Het zijn haast drieduizend werken die voornamelijk gerealiseerd werden door mensen met een mentale handicap. Maar voortaan met een museaal project dat volledig hernieuwd is: de notie van 'arts situés' geeft het museum haar nieuwe identiteit. Het toont de bijzonderheid van Trinkhall in het landschap van hedendaagse kunst en bepaalt ook haar programma van tentoonstellingen, onderzoek en mediatie. Het omvat, zonder zich te laten beperken, de uitdrukkingvormen in verband met een mentale handicap en de ervaringen die erbij horen, onder andere binnen het kader van workshops die sinds een veertigtal jaar over heel de wereld plaatsvinden.

In die hoedanigheid blijven de banden die het museum onderhoudt met de workshops van Créahm zeer nauw. Maar de registers die de collectie van Trinkhall en de historische ervaring van de workshops mogelijk maken, gaan veel verder dan louter het domein van de mentale handicap. Ze gaan over de eigenlijke vraag van de artistieke creatie en de relaties met de maatschappij, de wereld en elk van ons. Trinkhall is een museum voor hedendaagse kunst waarvan de politiek wordt ondersteund door de ervaring in de workshops.

### ARTS SITUÉS

De notie van arts situés bepaalt de museale politiek van Trinkhall. Ze kijkt naar het kunstwerk in de globaliteit van haar proces, het geheel van de relaties die het werk aangaat met haar omgeving, zowel wat betreft de omstandigheden van haar realisatie als de condities – sociaal, esthetisch en cultureel – van haar receptie. Sinds het ontstaan en de bevestiging van de avant-gardes, aan het begin van de XXe eeuw, blijven « outsider art » - arts des fous, arts primitifs, arts bruts – het bewijs leveren van hun situatie, bijzonder en vasthoudend aan de processen van het maken tot kunst die hun legitimiteit en zichtbaarheid verlenen in de « kunstwereld ». Outsider kunst vormt, door de effecten van de grenzen die steeds worden verlegd, een ideaal onderzoeksveld om te begrijpen hoe elke artistieke vorm zich inschrijft binnen de complexe dynamiek van de situatie.

De collectie van het museum Trinkhall, voornamelijk samengesteld uit werken die werden gerealiseerd door mensen met een mentale handicap in de context van hun atelier, biedt een zeer rijk voorbeeld van situation, zowel wat betreft de collectieve tools die verbonden zijn aan de creatie in het atelier, als wat betreft de bijzondere psychische tools van kunstenaars met een mentale handicap. De notie van arts situés is dan ook een adequaat instrument om na te denken over de relatie tussen kunst en mentale handicap en de museale politiek van Trinkhall, door elke vorm van reductie of stigmatisering te vermijden die, al te vaak, worden toegepast op dit soort kunst.

## KUNST EN MENTALE HANDICAP

Door elke vorm van stigmatisering uit te sluiten over een mentale handicap, brengt de notie van arts situés volledig recht aan de rijkdom, diversiteit en uitzonderlijke interesse van de collectie van het museum. Door de kwestie van de creatie en receptie op de voorgrond te plaatsen, alsook die van de omgeving, maakt ze de esthetische kracht en maatschappelijke of politieke betekenis van de werken duidelijk. Door aan te sluiten bij de bijzonderheid van de atelierpraktijk, verlaat ze de categorieën van genre of stijl ten voordele van een levendig begrip van de werken.

## DE COLLECTIE ZIEN EN BEGRIJPEN

Dat is het principe dat de identiteit en taak van Trinkhall leidt: niet alleen kijken naar de collectie met de ogen van de kunstwereld, maar de kunstwereld even goed zien door de ogen van de collectie.

Een principe dat uitnodigt om onze activiteiten aan te wenden in drie complementaire richtingen:

- de collectie verzorgen, ze bewaren, verrijken, bestuderen en verspreiden;
- ze vervolgens inschrijven binnen het bredere landschap van « kunst op de grens van kunst » of « outsider art » waarvan de erfenis en aanwezigheid binnen de hedendaagse kunst zorgt voor een belangrijk fenomeen;
- ze uiteindelijk gebruiken, ten voordele van onderzoek en een vernieuwd begrip van de algemene omstandigheden van de artistieke uitdrukking.

## KUNST EN MAATSCHAPPIJ

Het programma van 'arts situés', zoals ontwikkeld door Trinkhall, berust op een eenvoudige lezing van elementen die onze collectie bepalen: « kunstwerken die zijn gerealiseerd door mensen met een mentale handicap binnen de context van een atelier »:

- Het gaat wel degelijk om kunstwerken. Maar de bijzondere situatie van de werken in de collectie, op de grens van de kunstwereld, ondermijnt de evidenties, overtuigingen en vooroordelen en brengt zo de vragen opnieuw tot leven, van de meest eenvoudige over de meest complexe, wat betreft de aard, middelen en functie van kunst. Van de relatieve marge waar ze zich bevindt is de collectie van Trinkhall een ideale observatiepost voor de kunstwereld.
- De kunstenaars die vertegenwoordigd zijn in de collecties zijn voornamelijk mensen met een mentale handicap. Maar de rijkdom en buitengewone diversiteit van hun werk laat het niet toe om a priori algemene kenmerken vast te leggen, niet wat betreft genre, noch stijl die kan geassocieerd worden met een mentale handicap. Noch de handicap, noch de mentale ziekte leiden tot specifieke



uitdrukkingsvormen. Wat betreft de collectie is het enige pertinente kenmerk dat van de situatie: die van de individuele of maatschappelijke kwetsbaarheid van de auteurs. Ze maakt het mogelijk om, voor een belangrijk deel, de uitdrukkingsmiddelen te identificeren en begrijpen die worden gebruikt in de productie van mensen met een mentale handicap. Ze verwijst bovendien naar het veel algemenere thema van de kwetsbaarheid en een soort afstand die elke vorm van artistieke uitdrukking ondersteunt.

- Het principe van kwetsbaarheid staat centraal binnen de werking tijdens de workshops. Door een bijzondere omgeving te creëren worden individuele uitdrukkingsvormen geopend door de complexe band tussen de gehandicapte kunstenaars en hun animatoren, die zelf kunstenaar van beroep of roeping zijn. De werking in een workshop zorgt ook voor een collectief. Ze maakt een algemene dimensie duidelijk van artistieke expressie die normaal verborgen wordt door het culturele cliché van almacht van de individuele maker. Door bovendien een expressiewereld op te bouwen vanuit kwetsbare situaties, ondersteunt die de fundamenteën en redenen van een maatschappij die echt democratisch is.

## ONDERZOEK EN MEDIATIE

Het project van Trinkhall, opgezet rond de notie van arts situés, is onlosmakelijk artistiek, sociaal en politiek. Ze laat de bijzonderheid van de collectie toe en de ervaring van de workshops om de artistieke uitdrukking te beoefenen in de relaties die ze onderhoudt met de maatschappij, cultuur en geschiedenis, voorbij de normen en waarden van de kunstwereld, voorbij de stereotypen van een cultuur die beweert geglobaliseerd te zijn. In haar eigenlijke plek, die zelf « gesitueerd » is, en geëngageerd bij kunstenaars met een mentale handicap, bekommerd om de tools die de uitdrukking van kwetsbare en marginale werelden mogelijk maken, bezorgd om grenzen te openen en voor de vrijheid van kunst, is Trinkhall een kritisch laboratorium en een tool voor emancipatie. Het wil zo verschillende soorten publiek ontmoeten via een open en participatieve benadering. Trinkhall is een plek voor debat en onderzoek, waar de aandacht steeds gaat naar ontmoetingen met het werk, emoties, ideeën en het publiek. In december 2019 vindt een internationaal colloquium plaats dat in Cité Miroir historici, filosofen, antropologen, psychologen, acteurs uit de kunstwereld en animatoren van de workshops verenigt rond een vrije reflectie. Tijdens de opening van het museum worden ook een aantal publicaties gelanceerd, ware manifesten voor de art situés die uitnodigen tot nadenken en dromen.

## DE SEIZOENEN VAN HET TRINKHALL MUSEUM

De activiteiten van Trinkhall vinden plaats rond jaarlijkse thema's. Door dialogen, ervaringen en confrontaties op te wekken, maken ze het mogelijk om het project van arts situés te ontwikkelen en hernieuwen, van seizoen tot seizoen. Trinkhall is een plaats om te leven, van emotie en reflectie, die zich opent op de stad en de wereld, een dynamische plek waar de noodzaak van kunst en haar vele uitdrukkingen aan bod komen. Tentoonstellingen, workshops, publicaties, kunstenaarsresidenties, concerten, projecties of performances animeren de seizoenen van het Trinkhall en weven, aan de hand van de collectie, een rijk en duurzaam net van partners met musea, culturele instellingen, kunstenaars, schrijvers, en onderzoekers. Centraal in het museum is de thematische tentoonstelling die elk seizoen plaatsvindt. Het is het vertrekpunt voor activiteiten en de meeste samenwerkingen van het museum.

### GEZICHTEN/GRENZEN

Het eerste seizoen van Trinkhall is gewijd aan het thema 'gezichten'. De collectie biedt er een ongelofelijk diverse illustratie van. Alsof men zich gedurende veertig jaar in de schuilplaats van zijn atelier vrij kon uitdrukken over de kwestie van identiteit. De beelden en sculpturen van de collectie lijken de hele kunstgeschiedenis te doorkruisen, sinds het begin tot vandaag. De gezichten in de collectie overschrijden de grenzen van de identiteit. Ze worden uitgewist, ontdebelen, vermenigvuldigen zich. Het zijn getuigen van een fragiel en gefragmenteerd bestaan, ongerust of zegevierend, meegesleept door de beweging van waar ze zich bevinden. Wat is een gezicht? Wat betekent zichzelf zijn? Binnen het museum gaan de gezichten in de collectie – van Inès Andouche, Antonio Brizzolari, Mawuena Kattah, Pascale Vincke en zoveel anderen – een dialoog aan met een schedel uit Nieuw-Guinea, een zelfportret van Rembrandt, een geknutselde figuur van Louis Pons, een lithografie van Bengt Lindström of James Ensor... We hebben eveneens hedendaagse kunstenaars uitgenodigd die door beelden de vragen hernemen die hun worden gesteld door de gezichten van de collectie. Thomas Chable, Hélène Tilman, Anne de Gelas, Dany Danino of Yvon Vanduycke maken interventies op de muren van het museum door elk een werk voor te stellen dat gaat over de thematiek van het gezicht. De producties van Créahm tenslotte, die speciaal voor de opening van het museum worden uitgevoerd, komen uit levendige wijze voort uit de atelierpraktijk. De tentoonstelling « visages/frontières » is een machine om de thematiek van het gezicht te ervaren, beleven en bedenken.

## DE MONOGRAFIEN

Op het gelijkvloers van het Trinkhall is een zaal voorbehouden voor « monografieën »: solotentoonstellingen die, elke zes maanden, een kunstenaar voorstellen die de workshops volgt, in België of in het buitenland. Trinkhall staat ten dienste van de workshops en expressievormen die er plaatsvinden. De drie eerste monografieën tonen werk van kunstenaars uit een aantal belangrijke workshops – La Pommeraie (Beloeil), La S Grand atelier (Vielsam) en Créahm-Brussel -, waarmee Trinkhall goede relaties onderhoudt. De eerste monografie is gewijd aan Jean-Michel Wuilbeaux, een kunstenaar uit Valenciennes, resident van Pommeraie waar hij sinds een dertigtal jaar werkt aan een uitzonderlijk oeuvre. De woorden van Jean-Michel Wuilbeaux zijn volledig vrij en trekken zich niets aan van vooropgestelde ideeën. De opening van het museum geeft zijn werk alle aandacht, ook dankzij een lezing van Thierry Devillers, begeleid door de muziek van Steve Houben en Stephan Pougin. Vervolgens verwelkomt de monografische zaal het werk van Pierre de Peet (vanaf oktober 2020) en Adolfo Avril (vanaf maart 2021).



## PARTNERTENTOONSTELLINGEN

De kunstenaars die worden uitgenodigd om een dialoog aan te gaan met de beelden uit de collectie tonen eveneens werk op tentoonstellingen - solotentoonstellingen deze maal - in verschillende plekken die, rond Trinkhall, voor een netwerk van partners zorgen: La Boverie, le Théâtre de Liège, la Société Libre d'Émulation, la Cité Miroir, la Galerie Quai 4 of het Centre wallon d'art contemporain La Chataigneraie. Bovendien vindt er in het Curtius museum een tentoonstelling plaats met als titel « Génies du lieu ». Die expo gaat niet alleen over het nieuwe gebouw van Trinkhall, maar ook die haar zijn voorafgegaan, de banden die werden gesmeed, hun geschiedenis, haar verloop van het einde van de XIXe eeuw tot vandaag, waardoor het museum kon worden bedacht, een plek voor arts situés. Twee Luikse musea – La Boverie en museum Wittert – verwelkomen ook nog tentoonstellingen die, aan de hand van hun eigen collecties, over het thema van het gezicht gaan. Het gaat om schilderijen van James Ensor en Pablo Picasso, gravures van Dürer, Alechinsky of Goya, die worden gecombineerd met enkele stukken uit Trinkhall, en zo eigenlijk de benadering van het museum omkeren. De partnertentoonstellingen creëren, wat dan ook hun thema mag zijn, nieuwe parcours van emotie en betekenis.

De meeste partnertentoonstellingen die moesten samenvallen met de opening van Trinkhall zijn uiteraard uitgesteld. Momenteel bekijkt men de herprogrammatie. Van zodra het mogelijk is, is de informatie over die expo's beschikbaar op de website van het museum.





## FOCUS OP TWEE BELANGRIJKE WERKEN UIT DE COLLECTIE VAN HET TRINKHALL MUSEUM

### HET IDEALE MUSEUM VAN ALAIN MEERT

Het ideale museum is een werk dat gedurende het hele jaar 2019 werd uitgevoerd door een van de belangrijkste kunstenaars van het atelier van Créahm, Alain Meert, met het oog op de opening van Trinkhall. Met Patrick Marczewski heeft de kunstenaar geantwoord op de vraag die hem werd gesteld – Wat is een museum? -, door middel van een galjoen met opgezette zeilen, waar nonchalant tekeningen, schilderijen en beeldhouwwerken worden tentoongesteld. Het is een theater van papier, karton, objecten - ongewoon en vertrouwelijk - die zich bevinden in de schemerzone van het bewustzijn. De hele wereld in een boot: de ark van Alain Meert. En het is een museum, als we willen, dat navigeert door te dromen van ideeën, vormen en emoties. De kapitein van het vaartuig, Alain Meert, is een piraat.

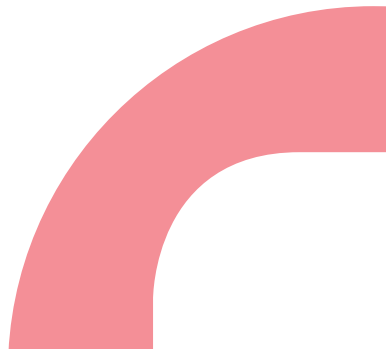
### DE HUT VAN PASCAL TASSINI

De hut van Pascal Tassini is een belangrijk werk dat naar aanleiding van de opening van het museum wordt opgenomen in de collectie van Trinkhall waar het permanent zal worden tentoongesteld. Het werk van Pascal Tassini is tegenwoordig bekend over heel de wereld. De hut is zonder twijfel een sleutelwerk. Ze werd gebouwd in het atelier waar hij werkt en past zeer mooi binnen het creatieve proces van de kunstenaar. Ze werd opgebouwd met materiaal dat kenmerkend is voor het oeuvre van Pascal Tassini en zijn werk heeft bekendgemaakt: recuperatiemateriaal dat met elkaar is verbonden door stukken textiel die zijn samengebonden. Ze staat centraal in het atelier van de kunstenaar en biedt hem een schuilplaats; het is de plek die de creatie mogelijk maakt en waar de afgewerkte werken worden bewaard. Bovendien stelt de hut vragen bij het museum als instituut. Is het museum ook geen vluchtplaats waar we vragen stellen over de kunstwereld? Naar het beeld van de hut die nooit af is – steeds wordt ze aangepast of verstevigd met stukken die toevallig werden aangetroffen tijdens wandelingen – wordt het museum steeds getransformeerd door nieuwe vragen, twijfels of onzekerheden die ontstaan uit de ontmoeting met de werken. Door de hut kan men het museum zien als een schuilplek, collectief, van een gemeenschappelijke en toekomstige reflectie over kunst, haar streefdoelen, effecten en gebruiken.

## HET TRINKHALL CAFÉ BY MADCAFÉ

Trinkhall Café is nauw verbonden met de geschiedenis, de vraagstukken en ambities van Créahm. Aan het begin van de jaren 1980 zaten de ateliers van Créahm in het gebouw van het park van Avroy. Er worden tentoonstellingen georganiseerd en men richt er een cafetaria in. Opgezet als een aangename plek voor ontmoetingen en uitwisselingen wordt het al gauw een perfecte tool voor dialoog en communicatie.

Het Trinkhall Café by madcafé is een coöperatieve met een sociaal doel dat nauw gelinkt is aan de geschiedenis van het museum. Door haar acties getuigt het van een andere vorm van economie en waarden. Ook hier wordt de ruimte ingenomen zodra de hygiënevoorschriften het toelaten.



# TRINKHALL

MUSEUM



Trinkhall Museum  
Parc d'Avroy, 4000 Luik  
00 32 4 222 32 95  
Info@trinkhall.museum  
www.trinkhall.museum

## OPENINGSUREN

Van woensdag tot zondag, mits reservatie via de website van het museum

## PERSCONTACT

CARACAScom  
info@caracascom.com  
+32 2 560 21 22